

Onder embargo tot 07:00 CET (06:00 UTC), 1 februari 2023

Nevi PMI® Productiesector Nederland

Kleinere teruggang in Nederlandse industrie door grotere productieomvang

Hoofdpunten

Hernieuwde toename industriële productieomvang

Kleinere daling inkoopactiviteiten en aantal nieuwe orders en exportorders

Eerste verbetering prestatie leveranciers sinds augustus 2019

De teruggang in de Nederlandse productiesector was minder groot aan het begin van 2023, door een hernieuwde toename van de productieomvang en een kleinere daling van het aantal nieuwe orders. Vooral opvallend was de eerste verbetering van de levertijden sinds augustus 2019. De inflatiedruk voor in- en verkoopprijzen was eveneens lager en bereikte het laagste niveau in respectievelijk zevenentwintig en drieëntwintig maanden. De bedrijven waren daarom positiever over de toekomst en dit optimisme was het grootst sinds februari 2022.

De Nevi PMI® voor de Nederlandse productiesector is een samengestelde indicator die met één cijfer de stand van zaken in de productiesector weergeeft en wordt samengesteld aan de hand van indicatoren voor nieuwe orders, productieomvang, werkgelegenheid, levertijden en voorraad ingekochte materialen. Het laatste PMI-cijfer steeg van 48.6 in december naar 49.6 in januari en wijst op een verdere verslechtering van de bedrijfsomstandigheden in de Nederlandse productiesector. Deze daling was echter gering en de kleinste in de huidige periode van krimp van vijf maanden.

De hernieuwde toename van de productieomvang aan het begin van 2023 had het grootste effect op de hoofdindex. De productiestijging was de eerste in zes maanden, al bleef deze licht. De panelleden gaven aan dat de bedrijven door een verbetering in de toeleveringsketens hun productie konden vergroten.

De gegevens voor januari lieten voor de zesde maand op rij een daling zien van het aantal ontvangen nieuwe orders, al was deze daling het kleinst in zes maanden. Er waren aanwijzingen dat er aan het begin van dit jaar, ondanks de over het algemeen zwakke vraag, hier en daar sprake was van een

PMI Productiesector Nederland

seizoensmatig aangepast, >50 = verbetering t.o.v. de vorige maand

Bron: Nevi, ABN AMRO, S&P Global.

De gegevens werden verzameld van 12 - 23 januari 2023.

verbetering. De buitenlandse vraag kwam hier grotendeels mee overeen. Het aantal ontvangen nieuwe exportorders was voor de zesde maand op rij lager dan de maand ervoor, al was dit wel de kleinste daling in die periode.

De tendens voor de vraag was eveneens zichtbaar in de inkoopactiviteiten. De Nederlandse producenten verminderden in januari wederom hun inkoopactiviteiten, zij het in de kleinste mate in vijf maanden. De materiaalvoorraad steeg daarentegen, vergeleken met december.

De achterstanden waren in januari kleiner, na een periode van vijf maanden waarin deze toenamen. De Nederlandse producenten gaven aan dat zij hun voorraadniveaus hadden verhoogd om aan de toekomstige vraag te kunnen voldoen. De daling van de voorraad eindproducten was daarom slechts gering en de kleinste sinds oktober 2022. Sommige bedrijven verkleinden hun voorraad gereed product echter opnieuw, vanwege de zwakke vraag.

Er was bij de Nederlandse productiebedrijven opnieuw sprake van optimisme over de vooruitzichten voor het komende jaar. Dit vertrouwen in de toename van de toekomstige productieomvang was zelfs het grootst in elf maanden. Er waren aanwijzingen dat de bedrijven, ondanks de huidige moeilijke omstandigheden, plannen maakten voor de groei van hun bedrijven, uitbreiding van de capaciteit en ontwikkeling van nieuwe producten. Er was echter nog steeds sprake van bezorgdheid over de huidige inflatiedruk en de relatief zwakke wereldwijde economische omstandigheden.

De verwachting dat de vraag en de productieomvang zullen stijgen, zorgde ervoor dat de Nederlandse bedrijven aan het begin van het jaar hun personeelsbestanden opnieuw uitbreidden. Hiermee komt de huidige periode van banengroei

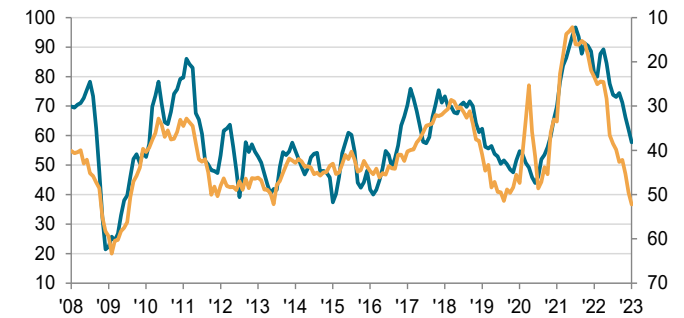
op zevenentwintig maanden.

Een van de meest opvallende ontwikkelingen in het onderzoek van januari was de verbetering van de prestatie van leveranciers. Het was pas de tweede keer sinds 2013 dat de gemiddelde levertijden in Nederland korter waren dan de maand ervoor. Deze verbetering was bovendien fors en de grootste sinds juli 2009.

De gemiddelde in- en verkoopprijzen in de Nederlandse productiesector stegen in januari opnieuw. Deze inflatie was echter het laagst in respectievelijk zevenentwintig en drieëntwintig maanden. De panelleden meldden dat de hogere energie- en grondstofprijzen hun operationele kosten in deze onderzoeksperiode hadden verhoogd.

■ PMI Inkooprijzen index
seizoensmatig aangepast, >50 = inflatie t.o.v. de vorige maand

■ PMI Levertijden index
seizoensmatig aangepast, >50 = kortere levertijden t.o.v. de vorige maand

Bronnen: Nevi, ABN AMRO, S&P Global.

Commentaar

Albert Jan Swart, sectoreconoom industrie bij ABN AMRO, geeft het volgende commentaar:

“De Nederlandse industrie ziet de toelevering van onderdelen en materialen eindelijk verbeteren. In januari zijn de levertijden voor het eerst sinds 2019 afgenomen. En voor het eerst sinds juli vorig jaar is de Nederlandse industriële productie licht gegroeid ten opzichte van de voorgaande maand, mede dankzij de verbeterde toelevering van materialen. De algehele score van de NEVI Inkoopmanagersindex voor de Nederlandse industrie is ook verbeterd, van 48.6 in december naar 49.6 in januari.

De kortere levertijden drukken nog zwaar op de algehele score. Normaliter zijn langere levertijden een teken van groei. Toenemende bedrijvigheid leidt tot meer vraag naar materialen, wat leidt tot langere levertijden. Om die reden leiden kortere levertijden tot een lagere score van de NEVI Inkoopmanagersindex, die wordt berekend op basis van nieuwe orders (30% gewicht), productie (25%), werkgelegenheid (20%), levertijden (15%) en de voorraad ingekochte materialen (15%).

Ook nu zijn de kortere levertijden een teken van zwakke vraag. Maar aangezien de omstandigheden momenteel verre van normaal zijn, zijn de kortere levertijden eigenlijk goed nieuws. Wanneer de levertijden buiten beschouwing zouden worden gelaten, zou de NEVI Inkoopmanagersindex over januari uitkomen op 49.9, wat zou duiden op een minieme krimp van de bedrijvigheid.

Tijdens de pandemie was de vraag naar goederen abnormaal hoog. Honderden miljoenen consumenten, die met behoud van inkomen tijdens lockdowns veel vrije tijd in de schoot geworpen kregen, kochten vooral online ongebruikelijk grote hoeveelheden producten, wat leidde tot een plotselinge stijging van de wereldwijde vraag naar industriële goederen. Lockdowns en langere laad- en lostijden van grotere hoeveelheden containers leidden tot ernstige ontregeling van toeleveringsketens, wat het onmogelijk maakte aan de hoge vraag tegemoet te komen en zo leidde tot de grootste tekorten materialen ooit. Hoge containerprijzen en de grote tekorten stuwden vervolgens de inflatie, waardoor de centrale banken zich genoodzaakt zagen de rente te verhogen. Dat maakte de financiering van voorraden duurder, net op het moment dat de

economische vooruitzichten als gevolg van de energiecrisis verslechterden. Intussen kwamen eerder bestelde materialen vaak met enorme vertraging eindelijk binnen, wat leidde tot overtollige voorraden. Deze opmerkelijke samenloop van omstandigheden leidde zo tot een extreem groot ‘bullwhip-’ of ‘zweeps slag-effect’, het fenomeen waarbij een tijdelijk hogere vraag in combinatie met lange levertijden uiteindelijk leidt tot overtollige voorraden die vervolgens moeten worden afgebouwd.

De afbouw van overtollige voorraden verklaart grotendeels de zwakke vraag van afgelopen herfst. De huidige zweeps slag is waarschijnlijk veruit de grootste in de geschiedenis, maar is naar zijn aard nog steeds een tijdelijk verschijnsel. Zodra de overtollige voorraden zijn afgebouwd, kan de vraag verbeteren. In januari nam het aantal nieuwe orders verder af, maar wel in het laagste tempo sinds augustus. De hoeveelheid ingekochte materialen en de voorraden gereed product namen ook nog af, maar slechts marginaal. Inkoop- en afzetprijzen stijgen in een trager tempo sinds begin 2021, wat duidt op afnemende inflatie. Dit alles duidt er waarschijnlijk op dat bedrijven hun overtollige voorraden bijna hebben afgebouwd en dat het ergste van de zweeps slag achter de rug is.

Helaas gingen in januari twee grote namen in de Nederlandse industrie failliet. In de papierindustrie, een branche die hard wordt geraakt door de energiecrisis, zag Crown van Gelder de stroom nieuwe orders geheel stilvallen, waardoor de kasstroom opdroogde en de fabriek stil viel. Ook de nieuwe autofabrikant Lightyear is mogelijk een slachtoffer van de corona-zweeps slag. De auto-industrie is uitzonderlijk hard getroffen door materiaaltekorten, wat de productie flink belemmerde, wat niet alleen door de marktleiders werd gevoeld, maar zeker door een kleine, nieuwe speler.

Hoewel de energie-intensieve branches als de papierindustrie, de basismetaleindustrie en de chemische industrie nog in een lastig parket zitten, zijn de gevolgen van de energiecrisis wel veel minder pijnlijk dan enkele maanden geleden, vooral dankzij de zachte winter in Europa. Sommige fabrieken die afgelopen zomer de productie hadden stilgelegd kunnen misschien binnenkort weer opstarten. Los daarvan ziet de nabij toekomst er voor het overgrote deel van de Nederlandse industrie een stuk zonniger uit.”

Contact

ABN AMRO
Albert Jan Swart
Sectoreconoom Industrie
T: +31 6 41 44 96 81
albert.jan.swart@nl.abnamro.com

Nevi
Anne-Marie Sleurink
Communicatie Adviseur
T: + 31 6 20 03 38 18
a.sleurink@nevi.nl

S&P Global Market Intelligence
Trevor Balchin
Economics Director
T: +44 1491 461 065
trevor.balchin@spglobal.com

S&P Global Market Intelligence
Sabrina Mayeen
Corporate Communication
T: +44 (0) 7967 447030
sabrina.mayeen@spglobal.com

Ontvangt u liever geen persberichten van S&P Global, email dan katherine.smith@spglobal.com. Voor ons privacybeleid klikt u [hier](#).

Methodologie

Het Nevi PMI® rapport voor de Nederlandse productiesector wordt samengesteld door IHS Markit en is gebaseerd op gegevens die dmv van het invullen van een enquête aangeleverd wordt door een panel dat bestaat uit inkoopmanagers van ongeveer 350 bedrijven in de productiesector. De bedrijven in het panel zijn gestratificeerd naar sector, aantal werknemers en bijdrage aan het BBP. Het eerste onderzoek vond plaats in maart 2000.

De gegevens worden in de tweede helft van iedere maand verzameld en zijn gebaseerd op de verandering die heeft plaatsgevonden ten opzichte van de vorige maand. Er wordt voor iedere variabele een diffusie index berekend. Deze index is de som van het percentage dat 'hoger' geantwoord heeft plus de helft van het percentage dat 'gelijk' geantwoord heeft. De indexen variëren tussen 0 en 100, waarbij een cijfer boven de 50 wijst op een toename ten opzichte van de vorige maand, en een cijfer onder de 50 op een daling. Deze indexen worden vervolgens seizoensmatig aangepast.

De hoofdex is de Purchasing Managers' Index® (PMI). De PMI is een gewogen gemiddelde van de vijf volgende individuele deelindexen (wegingen tussen haakjes): Nieuwe orders (30%), Productie (25%), Werkgelegenheid (20%), Levertijden (15%) en Voorraad ingekochte materialen (10%). De Levertijden index is geïnverteerd zodat deze in een vergelijkbare richting fluctueert als de andere indexen.

De onderliggende onderzoeksgegevens worden na publicatie niet aangepast, maar soms kunnen de seizoensmatige factoren gereviseerd worden indien dit noodzakelijk is en dit heeft vervolgens gevolgen voor de onderliggende gegevensreeksen.

Voor meer informatie over de PMI onderzoeksmethodologie kunt u contact opnemen met economics@ihsmarkit.com.

PMI

De Purchasing Managers' Index® (PMI®) onderzoeken zijn nu beschikbaar voor meer dan 40 verschillende landen alsmede voor belangrijke regio's zoals de Eurozone. Het zijn de meest op de voet gevolgde zakelijke onderzoeken in de wereld en worden gebruikt door centrale banken, financiële markten en zakelijke beleidsvormers vanwege de up-to-date, accurate en vaak unieke maandelijkse indicatoren van economische tendensen. [ihsmarkit.com/products/pmi.html](https://www.ihs.com/products/pmi.html)

Disclaimer

Alle rechten van intellectueel eigendom voor de gegevens in dit document berusten bij S&P Global of worden door S&P Global onder licentie gebruikt. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van S&P Global. S&P Global is niet aansprakelijk voor de inhoud van dit rapport en aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of weglatingen. S&P Global is voorts niet aansprakelijk voor schade die direct of indirect ontstaat door het gebruik van de gegevens in deze uitgave. PMI® en Purchasing Managers' Index® zijn geregistreerde handelsmerken van Markit Economics Limited of worden door Markit Economics Limited en/of verwante ondernemingen onder licentie gebruikt.

De Inhoud van dit rapport wordt gepubliceerd door S&P Market Intelligence en niet door S&P Global Ratings – een afzonderlijk beheerde divisie van S&P Global. De reproductie van informatie, gegevens of materiaal, met inbegrip van ratings ('Inhoud') in welke vorm dan ook, is verboden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de betrokken partij. Deze partij, haar verwante ondernemingen en leveranciers ('Aanbieders van inhoud') staan niet garant voor de juistheid, toereikendheid, volledigheid, tijdigheid of beschikbaarheid van Inhoud en zijn niet verantwoordelijk voor eventuele fouten of weglatingen (nalatig of anderszins), ongeacht de oorzaak, of voor de resultaten die zijn verkregen door het gebruik van dergelijke inhoud. In geen enkel geval zijn aanbieders van inhoud aansprakelijk voor schade, kosten, uitgaven, juridische kosten of verliezen (inclusief gedeerde inkomsten, gedeerde winst en alternatieve kosten) in verband met het gebruik van de inhoud.

Nevi

Nevi® is de 3e inkoopvereniging ter wereld en is sinds 1956 hét kennisnetwerk voor inkoop en supply management, met ruim 6.500 inkoopprofessionals. Nevi maakt inkoopkennis toegankelijk voor iedereen die betrokken is bij het inkoopproces en organiseert (inter) nationale congressen, netwerkbijeenkomsten, gediplomeerde vakopleidingen en nationale en internationale maatwerk (incompany) trainingen. Nevi heeft als eerste inkooporganisatie de Global Standard ontvangen voor haar inkoopopleidingen. Zij heeft een Research Commissie en subsidieert hoogleraren, lectoren en promovendi. De Nevi Gedragscode is leidend in het vakgebied. Kijk voor meer informatie over de activiteiten en lidmaatschap op www.nevi.nl.

Exemplaren van het NEVI Purchasing Managers' Index rapport zijn via Nevi te verkrijgen voor 319 euro per jaar (tarief Nevi-leden) / 469 euro per jaar (tarief niet-leden). Prijzen zijn exclusief BTW.

Bezoekadres: Landgoed de Breul, Arnhemse Bovenweg 160, 3708 AH ZEIST

T: + 31 (0)88 33 00 700 E: info@nevi.nl www.nevi.nl

ABN AMRO

ABN AMRO bedient klanten binnen retail, private banking en corporate banking. We richten ons voornamelijk op Noordwest-Europa. In Nederland bieden we klanten een uitgebreid en compleet pakket aan producten en diensten via verschillende kanalen, zoals de Mobiel Bankieren-app en Internet Bankieren. We willen de overgang naar een inclusieve, circulaire en duurzame maatschappij versnellen. Bij alles wat we doen, bekijken we of het beter kan. Met onze producten en diensten hebben we impact op de levens van miljoenen mensen. Of we nu bijdragen aan de overgang naar een circulaire of duurzame economie, of starters helpen bij de financiering van een eerste huis: we bouwen mee aan een betere toekomst. Onze purpose: banking for better, for generations to come. Zie voor meer informatie onze website: <https://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/>

S&P Global

S&P Global (NYSE: SPGI) verschaft essentiële informatie en inzichten. Wij stellen overheden, bedrijven en particulieren in staat om op basis van de juiste gegevens, expertise en bijbehorende technologie vol overtuiging beslissingen te nemen. Van hulp aan onze klanten bij het beoordelen van nieuwe investeringen tot begeleiding van klanten bij ESG (Environmental, Social & Governance) en de energietransitie in de toeleveringsketens – wij scheppen nieuwe kansen, dragen oplossingen aan voor uitdagingen en stimuleren de vooruitgang voor de wereld.

Een groot aantal van de meest toonaangevende organisaties wereldwijd komt naar ons toe voor beoordelingen van kredietwaardigheid, benchmarks, analyse en workflowoplossingen in de mondiale kapitaal-, goederen en automobiemarkten. Al ons aanbod is erop gericht om vandaag wereldwijd vooraanstaande bedrijven te helpen met de planning voor morgen. www.spglobal.com